

PRZEDMOWA

Tytuł *Nowe studia leksykograficzne* jest nawiązaniem do tradycji serii *Studia Leksykograficzne*, jaka była wydawana w Instytucie Języka Polskiego PAN z inicjatywy Profesora Władysława Lubasia w latach 1988–1993. Publikacje tamte wiązały się z rozwijanym wówczas projektem słownika języka polskiego, który miał objąć opisem leksykograficznym polszczyznę całego XX wieku. Prace nad tym dziełem zostały jednak ostatecznie wstrzymane.

Po kilkunastu latach środowisko językoznawcze znów podejmuje próbę opracowania takiego słownika. Od tamtych czasów zmieniło się w Polsce i w świecie bardzo wiele. Inne są warunki społeczno-polityczne, w jakich przychodzi pracować leksykografom. Inne są też realia ekonomiczne, inne możliwości techniczne, znacznie bogatszy jest dorobek polskiej leksykografii i metaleksykografii, do którego trzeba się odnieść, większa znajomość światowych osiągnięć słownikarskich i świadomość standardów, jakie projektowane dzieło powinno spełnić. Wszystko to sprawia, że dawniejsze ustalenia dotyczące podstaw opracowania można dziś potraktować tylko jako punkt wyjścia do dyskusji nad koncepcją słownika.

Tom, który oddajemy do rąk Czytelnika, jest utrwaleniem dyskusji, jakie nad koncepcją słownika toczyliśmy w roku 2006. Oprócz pracowników Zakładu Współczesnego Języka Polskiego IJP PAN uczestniczyli w nich Profesorowie Bogusław Dunaj i Mirosław Bańko. Działania te doprowadziły do przedstawienia na posiedzeniu Komitetu Językoznawstwa PAN w Warszawie ogólnej koncepcji słownika. Zapis tej prezentacji przynosi tekst otwierający niniejszy zbiór. W następnej kolejności zamieszczono osiem studiów nad wybranymi, szczegółowymi zagadnieniami: źródłami słownika, kwalifikatorami, polisemią regularną rzeczownika, zasadami opisu kolokacji, frazeologizmów i przysłów w projektowanym słowniku, a także przegląd problematyki związanej z leksykograficznym opisem formantów słowotwórczych. Należy zaznaczyć, że są to studia autorskie, powstałe w związku z dyskusją nad koncepcją słownika. Nie wszystkie więc przedstawione tam propozycje i rozwiązania uzyskały ogólną akceptację i nie wszystkie — co łatwo sprawdzić — weszły w skład zwartej

propozycji przedstawionej na wspomnianym zebraniu KJ PAN. Uzupełnieniem tomu są dwie recenzje, mianowicie omówienie ciekawego słownika brytyjskiego *Collins Dictionary & Thesaurus* oraz książki W. Chlebdy, dotyczącej skrzydlatych słów. Obie te pozycje mogą być dla leksykografa źródłem cennych inspiracji.

Mamy nadzieję, że publiczna prezentacja zebranych tu tekstów stworzy okazję do dalszej dyskusji nad koncepcją *Wielkiego słownika języka polskiego*.

Kraków, marzec 2007

Renata Przybylska
Piotr Żmigrodzki